

โครงสร้าง บุคลิกภาพ และคุณค่าต่อสังคม ในนวนิยายของ “กิงฉัตร”

STRUCTURE, PERSONALITY, AND VALUE IN SOCIETY FOUND FROM NOVELS WRITTEN BY “KINGCHAT”

ผู้วิจัย

นางจรรวี บัวชม¹

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส²

รองศาสตราจารย์โกชัย สาริกบุตร³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้าง บุคลิกภาพตัวละคร และการให้คุณค่าต่อสังคม ในนวนิยายของกิงฉัตร จำนวน 10 เรื่อง โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลคือ ตารางบันทึกลักษณะโครงสร้างนวนิยายตามทฤษฎีโครงสร้าง ตามแนวคิดของประพนธ์ เรืองณรงค์ ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละครเอกตามแนวคิดจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ และตารางการวิเคราะห์คุณค่าที่มีต่อสังคมตามแนวคิดของธวัช ปุณโณทก โดยนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการศึกษาแบบพรรณานาวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างในนวนิยายพบว่า โครงเรื่องมีการผูกปมความขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกและตัวละครประกอบอื่นๆ มากที่สุด แก่นเรื่องมุ่งเสนอค่านิยมในสังคมที่นำมาจากประสบการณ์ผู้เขียน ตัวละครมีบุคลิกภาพโดดเด่น 4 ลักษณะ บทสนทนาใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับตัวละคร ฉากอ้างอิงสถานที่และเวลาได้สอดคล้องกับความจริง ความคิดเห็นของผู้เขียนมุ่งเสนอชีวิตที่ต่อสู้ของมนุษย์และปัญหาต่างๆ ในสังคม ทำนองการแต่งมีจุดเด่นที่เล่นคำคล้องจองกัน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอกพบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ 5 แนวคิด ผลการวิเคราะห์คุณค่านวนิยายที่มีต่อสังคมพบว่า ได้สร้างพลังแก่ผู้อ่านให้ได้ความรู้ ความคิด และติดตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เท่าทัน

คำสำคัญ : โครงสร้าง, บุคลิกภาพ, ทฤษฎีจิตวิเคราะห์, คุณค่า, นวนิยาย

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ABSTRACT

This research was to study structure, protagonist's personality, and value in society found from 10 novels written by Kingchat. The research instruments used to collect data were Content Analysis of novels based on the structure theory based on Mr. Prapon Ruangnaron's concept, table about analysis of factors effected to protagonist's personality in term of Sigmund Freud's psychoanalysis concept, and table about analysis of value in society based on Mr. Thawat Punnotok's concept. The data was analyzed and the result was presented by descriptive analysis.

The result of structure analysis was found that the plots with the conflict between major and minor. For the theme, the writer gave opinion about value in the society from her own experiences. The characters had four outstanding personalities. The characters made the dialogue with suitable words. The scenes were set with suitable and clear locations and time. The writer gave opinion towards way and social problem. The outstanding of tone was writing with rhyming words. The result of analysis of factors affected to protagonist's personality was found that it related with Sigmund Freud's psycho analysis concept. The result of analysis of value in society was found that it made power to the readers to get knowledge and concept in order to follow the changes in the society.

Keywords : Structure, Personality, Psychoanalytic, Worthiness, Novels

บทนำ

นวนิยาย เป็นเสมือนกระจกเงาส่องสะท้อนภาพจำลองของมนุษย์และสภาวะการณ์ต่างๆ ในสังคมแต่ละสมัยที่ผู้แต่งได้ถ่ายทอดประสบการณ์และทัศนะสอดแทรกไว้ในงานเขียนของตน นวนิยายจึงมีอิทธิพลและบทบาทในชีวิตและสังคมของผู้อ่านแทบทุกด้าน แม้จะอยู่ท่ามกลางความเจริญแห่งอารยธรรมและวิทยาการด้านเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำอย่างรวดเร็ว แต่มนุษย์ก็ยังคงต้องการบริโภคบันเทิงคดีอยู่ เพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากภาระงานต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้พบข้อสังเกตเกี่ยวกับนวนิยายไทย

ในปัจจุบันว่า นอกจากการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว นวนิยายยังถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ ละครเวที และละครโทรทัศน์อีกจำนวนมาก นักประพันธ์ไทยได้มีการปรับเปลี่ยนกลวิธีการแต่งไปตามกาลเวลาและรูปแบบตะวันตกอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นวนิยายไทยมีลักษณะโครงสร้างที่เป็นวรรณกรรมปัจจุบันมากขึ้น สอดคล้องกับที่บุญลย์วรรณ มุสิกะนุเคราะห์ (2549 : 53-54) ได้อธิบายไว้โดยสรุปว่า วรรณกรรมปัจจุบันเริ่มแพร่หลายในสังคมไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพราะรับรูปแบบ แนวคิด และกลวิธีการแต่งของทางตะวันตกมาใช้ในงานเขียน จนเกิดการ

เปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างวรรณกรรมไทยที่เข้าสู่ยุคปัจจุบันอย่างเห็นได้ชัดเจน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา การส่งนักเรียนไปศึกษาต่างประเทศ ความเจริญด้านการพิมพ์ และกิจการหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทฤษฎีทางวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมสำหรับการนำมาใช้ในการวิจารณ์วรรณกรรมอีกหนึ่งทฤษฎีที่น่าสนใจ คือ ทฤษฎีโครงสร้าง ดังที่ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545 : 128) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์วรรณกรรมโดยสรุปไว้ว่า ทฤษฎีโครงสร้าง เป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจารณ์วรรณกรรม โดยมุ่งพิจารณาและให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่างๆ ของโครงสร้างวรรณกรรมเป็นหลัก ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา ทำนองการแต่ง ประชญาการนำเสนอหรือความคิดเห็นของผู้แต่ง เป็นต้น ซึ่งอาจวิจารณ์โครงสร้างทั้งหมดทุกประเด็นหรือเพียงบางประเด็นที่น่าสนใจก็ได้ ดังนั้น การศึกษาโครงสร้างวรรณกรรมปัจจุบันโดยเฉพาะนวนิยาย จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจยิ่งสำหรับผู้วิจัย

นักเขียนรุ่นใหม่ที่กำลังสรรค์ผลงานนวนิยายออกมาได้ดีและเป็นที่นิยมของผู้อ่านในปัจจุบันมีหลายท่าน หนึ่งในนั้นที่ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาผลงานมากที่สุดคือ “กึ่งฉัตร” ด้วยมีประเด็นความน่าสนใจที่ผลงานนวนิยายของกึ่งฉัตรนั้นมีกลุ่มผู้อ่านให้การต้อนรับอย่างเนืองแน่น ผลงานแทบทุกเรื่องมักจะถูกนำไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์ที่ประสบความสำเร็จในเรื่องผู้ชม แต่คนก็ยังสนใจติดตามอ่านต่อจากหนังสือนวนิยายพิมพ์รวมเล่ม เพราะได้บรรยากาศที่แตกต่างกัน ขณะที่สุภัทร สวัสดิรักษ์ (2543 : 9) แสดงข้อคิดเห็นไว้ในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ จากบทบรรณาธิการ นิตยสารสกุลไทยรายสัปดาห์ ดังสรุปความได้ว่า กึ่งฉัตร

เคยทำงานเป็นนักข่าวมาก่อน แม้ปัจจุบันจะไม่ได้ทำอาชีพนี้แล้ว แต่ก็ได้นำพื้นฐานการเป็นนักเจาะหาข้อมูลจากเหตุการณ์ รวมทั้งประสบการณ์ตรงที่ได้ค้นพบมาใช้อย่างเป็นประโยชน์ในการเขียนนวนิยายให้มีรสของความแปลกใหม่ ทั้งเค้าโครงและการนำเสนอตัวละครที่มีบุคลิกภาพและความคิดร่วมสมัยกับผู้คนในยุคปัจจุบัน จึงทำให้นวนิยายของกึ่งฉัตรครองใจนักอ่านทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ด้วยเหตุนี้นวนิยายของกึ่งฉัตรจึงน่าสนใจศึกษาถึง

สภาพการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้มนุษย์มีวิถีชีวิตที่ต้องต่อสู้แข่งขันกันมากขึ้นในทุกๆ ด้าน อีกทั้งพฤติกรรมที่มีลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น จนยากที่จะเข้าใจถึงที่มาหรือสาเหตุของบุคลิกภาพนั้นได้ ดังนั้นจึงมีภาวะเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดปัญหาด้านบุคลิกภาพและสุขภาพจิตตามมาค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการจะวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดบุคลิกภาพเหล่านั้นขึ้นมา โดยศึกษาผ่านพฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายของกึ่งฉัตร ตามกรอบคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ดังที่บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2522 : 155) ได้กล่าวไว้ว่า “การศึกษาบุคคลจากทฤษฎีจิตวิทยาทำให้เราได้ใช้สมอง แต่การศึกษาบุคคลจากวรรณกรรม ทำให้เรามีอารมณ์ร่วมและเห็นภาพมนุษย์เป็นตัวอย่างหลายๆ แบบ” และจากการศึกษาทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในคำอธิบายของกิตติกร มีทรัพย์ (2554 : 9) สรุปได้ว่า ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ค้นพบโดยซิกมันด์ ฟรอยด์ และคณะ มีสาระสำคัญคือเป็นทฤษฎีที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์อย่างมีหลักการ สามารถใช้เป็นชุดเทคนิควิทยาค้นหาแรงจูงใจในพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ และใช้บำบัดรักษาผู้มีปัญหาพฤติกรรมแปรปรวนได้ นอกจากนี้ พวงพยอม ชิดทอง (2549 : 35-36) ได้แสดงทัศนะที่สอดคล้องกันว่า

“ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ฉายให้เห็นภาพมนุษย์ที่อยู่ทั้งในโลกแห่งความเป็นจริง โลกแห่งมายา และโลกแห่งความฝัน เป็นมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับข้อขัดแย้งภายในตนเองและกับผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการคิดนึกและมีเหตุผล...” นอกจากนี้ นพมาศ อึ้งพระ (ธีรเวคิน) (2551 : 38-39) ยังได้กล่าวถึงฟรอยด์ สรุปได้ว่า ฟรอยด์นั้นเป็นนักทฤษฎีที่ชาญฉลาดและต้นคิด เขามีเพียงแต่ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมปกติเท่านั้น แต่ยังสนใจปรากฏการณ์ต่างๆ รอบตัวอีกหลากหลาย โดยได้สร้างระบบที่พยายามอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ทุกรูปแบบ ทฤษฎีของเขาจึงยังเป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมที่สุด เท่าที่เคยมีการศึกษาบุคลิกภาพมา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ฟรอยด์เป็นนักวิชาการสาขาจิตวิทยาและจิตแพทย์ชั้นนำระดับแบบฉบับผู้หนึ่งของโลก อันยากที่จะลบหรือมองข้ามทฤษฎีของเขาไปได้ จากประวัติความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละครเอกในนวนิยายของกึ่งฉัตร โดยพิจารณาตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ทั้ง 6 แนวคิด ของซิกมันด์ ฟรอยด์

จากข้อมูลที่รวบรวมไว้ทั้งหมดข้างต้น จึงเป็นที่มาของเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาโครงสร้างของนวนิยายปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอก และคุณค่าที่มีต่อสังคมในนวนิยายของกึ่งฉัตรที่มีการพิมพ์รวมเล่มครั้งแรกระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 เพราะถือว่ายังอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่นานเกินไปนัก น่าจะทำให้เราร่วมจินตนาการหรือร่วมเรียนรู้ลักษณะโครงสร้างของนวนิยายบุคลิกภาพของมนุษย์ผ่านเรื่องราวและวิถีการดำเนินชีวิต ไปพร้อมกับตัวละครที่นักเขียนยุคใหม่อย่าง “กึ่งฉัตร” สร้างไว้ในนวนิยายได้โดยง่ายขึ้น และเพื่อนำผลการศึกษาไปปรับ

ใช้ให้เกิดคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตในสังคม ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างในนวนิยายของกึ่งฉัตร ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอก ในนวนิยายของกึ่งฉัตร ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์
3. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าในนวนิยายของกึ่งฉัตร ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 ที่มีต่อสังคม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

1. ทฤษฎีโครงสร้างตามแนวคิดของประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ ซึ่งมีอยู่ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ความคิดเห็นของผู้แต่ง และทำนองในการแต่ง ใช้ประกอบการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างในนวนิยาย
2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งมีอยู่ 6 แนวคิดสำคัญ ได้แก่ จิตใต้สำนึก โครงสร้างบุคลิกภาพ ขั้นตอนการพัฒนาบุคลิกภาพ สัญชาตญาณ ความหวาดกลัว อีโก้และกลวิธานป้องกันตัว ใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอกในนวนิยายของ “กึ่งฉัตร”
3. แนวคิดของธวัช ปุณโณทก ซึ่งมีอยู่ 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ คุณค่าวรรณกรรมต่อปัจเจกบุคคลอันเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม และคุณค่าวรรณกรรมต่อการสร้างสรรค์สังคม ใช้ประกอบการวิเคราะห์คุณค่าในนวนิยายของ “กึ่งฉัตร” ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 ที่มีต่อสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นวนิยายของ “กึ่งฉัตร” ที่ได้รับการพิมพ์รวมเล่มครั้งแรกระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ บ่วงหงส์ ดังไฟใต้ฟ้า มีเพียงรัก รอยพรหม พรายปรารถนา รหัสหัวใจ ในเรือนใจ พ้ากระจำงดาว ค่าของหัวใจ และลับลวงใจ ซึ่งได้ทำการอ่านและวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ตารางบันทึกลักษณะโครงสร้างในนวนิยาย ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอกในนวนิยาย และตารางการวิเคราะห์คุณค่าที่มีต่อสังคมในนวนิยายของ “กึ่งฉัตร”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของกึ่งฉัตร ความหมายและองค์ประกอบของนวนิยาย ตัวละคร และคุณค่าต่อสังคมในนวนิยาย แนวคิดและทฤษฎีในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ทฤษฎีโครงสร้าง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ตามแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ บริบททางสังคมในนวนิยายของกึ่งฉัตร งานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมประเภทนวนิยาย

2. อ่านและบันทึกข้อมูลตามขอบเขตในการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างนวนิยายของ “กึ่งฉัตร” ปัจจัยที่ทำให้เกิดบุคลิกภาพของตัวละคร และคุณค่าที่มีต่อสังคมในนวนิยายของกึ่งฉัตร ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 โดยบันทึกข้อมูลและทำการรวบรวม

ผลการศึกษาทั้งหมดไว้ในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเครื่องมือ และนำเสนอโดยใช้รูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างนวนิยายของ “กึ่งฉัตร” ระหว่างปี พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 จำนวน 10 เรื่อง ตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างที่ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545 : 128) ได้สรุปกรอบคิดไว้สำหรับใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์วิจารณ์องค์ประกอบของวรรณกรรม ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ความคิดเห็นของผู้แต่ง และทำนองการแต่ง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละครเอกในนวนิยายของกึ่งฉัตร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้แก่ จิตใต้สำนึก โครงสร้างบุคลิกภาพ ขั้นตอนการพัฒนาบุคลิกภาพ สัญชาตญาณ ความหวาดกลัว อีโก้และกลวิธานป้องกันตัว

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณค่าในนวนิยายของกึ่งฉัตรที่มีต่อสังคม โดยมุ่งประเด็นการศึกษาคุณค่าวรรณกรรม ตามแนวคิดเห็นของธวัช ปุณโณทก (2527 : 10-11) ที่แบ่งคุณค่าของวรรณกรรมต่อสังคมออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ ได้แก่ คุณค่าวรรณกรรมต่อปัจเจกบุคคล อันเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม และคุณค่าวรรณกรรมต่อการสร้างสรรค์สังคม

ซึ่งทั้ง 3 ตอนนี้ ได้มีการวิเคราะห์เป็นรายเรื่องก่อน แล้วจึงนำไปสังเคราะห์สรุปเป็นภาพรวม

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของนวนิยาย บุคลิกภาพตัวละครเอก และการให้คุณค่าต่อสังคมในนวนิยายของกึ่งฉัตร ที่ได้รับการพิมพ์รวมเล่มครั้งแรก ระหว่าง พ.ศ.2541-พ.ศ.2554 จำนวน 10 เรื่อง ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างในนวนิยายของ “กึ่งฉัตร” พบว่า ด้านโครงเรื่องมีลักษณะเด่นในการลำดับเรื่องราวที่ผูกปมขึ้นมาหลายปมให้เกิดความขัดแย้ง โดยเรียงตามลำดับลักษณะที่พบมากไปหาน้อยได้ดังนี้ นวนิยายที่มีความขัดแย้งระหว่างตัวละครเอกและตัวละครประกอบอื่นๆ ปรากฏอยู่ 8 เรื่อง นวนิยายที่มีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครเอง ปรากฏอยู่ 7 เรื่อง และนวนิยายที่ตัวละครมีความขัดแย้งที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัญหาต่างๆ ในสังคม ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนเหตุการณ์แนวสลับ สืบสวน สอบสวน ให้นำติดตามค้นหาความจริง ปรากฏอยู่ 5 เรื่อง ในด้านแก่นเรื่อง ได้มุ่งนำเสนอความคิดเห็นต่อค่านิยมในสังคมปัจจุบันที่ผู้เขียนนำมาจากประสบการณ์ตรงมากำหนดเป็นแนวคิดหลักด้านตัวละคร มีการสร้างบุคลิกภาพภายในของตัวละครเอกให้มีความโดดเด่นอยู่ 4 ลักษณะ คือ พฤติกรรมไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม การเป็นลูกก๊วยพรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ตัวละครที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับตัวละครในนวนิยายเรื่องอื่นๆ และตัวละครที่จำลองมาจากบุคคลที่ผู้แต่งเคยรู้จัก เมื่อครั้งทำงานเป็นนักข่าว ด้านบทสนทนามีการใช้ถ้อยคำภาษาที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวละคร สอดคล้องกับบรรยากาศในเรื่อง และมีลักษณะสมจริงที่เหมือนกับบุคคลในชีวิตจริงที่ใช้สนทนากัน ด้านฉาก มีลักษณะการกำหนด

สถานที่และเวลาโดยอ้างอิงข้อมูลได้อย่างถูกต้องชัดเจน และสมจริง สอดคล้องกับการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ด้านความคิดเห็นของผู้เขียนนั้น จะสอดคล้องกับเหตุการณ์และคำพูดของตัวละครโดยนำเสนอทัศนะเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน ปัจจัยด้านฐานะและการเงิน สิทธิและบทบาทของผู้หญิงในปัจจุบัน และปัญหาต่างๆ ในสังคม ส่วนด้านทำนองการแต่งนั้น ผู้เขียนมีกลวิธีการเขียนที่มีจุดเด่นด้านการเล่นคำที่มีสัมผัสคล้องจองกันเป็นจำนวนมากในแต่ละเรื่อง มีการเลือกสรรถ้อยคำภาษาที่สละสลวย และการใช้สำนวนโวหารต่างๆ เพื่อทำให้เรื่องน่าอ่านยิ่งขึ้น ตามแบบฉบับสมัยนิยมของวรรณกรรมปัจจุบัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพตัวละครเอก ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ พบว่า บุคลิกภาพของตัวละครเอกทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีลักษณะเหมือนกับมนุษย์ปุถุชนทั่วไปที่มีทั้งดีและไม่ดีซ่อนอยู่ภายใน มิใช่สมบูรณ์แบบทุกด้าน ดังนั้นลักษณะบุคลิกภาพของตัวละครเอกทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่ปรากฏ จึงพบปัจจัยอันส่งผลต่อบุคลิกภาพที่สามารถอธิบายด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้ 5 แนวคิด ได้แก่ ด้านจิตใต้สำนึก สัญชาตญาณ ความหวาดกังวล อีโก้และกลวิธานป้องกันตัว ส่วนแนวคิดด้านขั้นตอนการพัฒนาบุคลิกภาพนั้นไม่สามารถอธิบายถึงสาเหตุของบุคลิกภาพตัวละครเอกได้ชัดเจน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณค่าที่มีต่อสังคมในนวนิยาย พบว่า นวนิยายกลุ่มตัวอย่างทุกเรื่อง มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้คุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทั้งคุณค่าต่อปัจเจกบุคคล และคุณค่าต่อการสร้างสรรค์สังคม เพราะมีส่วนในการให้แนวทางเพื่อสร้างพลังแก่ผู้อ่าน

ให้ได้รับความรู้ ความคิด และส่งผลให้ผู้อ่านติดตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้เท่าทัน อาทิ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจ สภาพปัญหาสังคม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวิถีในการดำเนินชีวิตได้ดีขึ้น

อภิปรายผล

1. การกำหนดลักษณะรูปแบบโครงสร้างของนวนิยาย ผู้แต่งยังคงมีลักษณะวิธีการสร้างองค์ประกอบของนวนิยายในด้านโครงเรื่อง แก่นเรื่อง บทสนทนา ฉาก ความคิดเห็นของผู้แต่ง และทำนองในการแต่ง ที่ยังคงรักษารูปแบบตามสมัยนิยมไว้ได้อย่างดีเยี่ยม แต่จะมีความโดดเด่นของการกำหนดโครงสร้างด้านตัวละคร เนื่องด้วยกึ่งฉัตรมีวิธีการสร้างบุคลิกภาพภายในของตัวละครเอกให้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอยู่หลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะวิธีการที่กำหนดให้ตัวละครเอกมีคุณลักษณะไม่เป็นที่พึงประสงค์หรือไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือการเป็นลูกกำพร้าที่มีปมมืดในใจและส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตัวละครในเวลาต่อมา นั้น กึ่งฉัตรเป็นนักเขียนรุ่นใหม่ที่มีวิธีการสร้างตัวละครให้น่าสนใจตามแนวการเขียนวรรณกรรมปัจจุบัน โดยตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่องจะมีลักษณะบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่ต่างไปจากตัวละครในวรรณกรรมและวรรณคดีของไทยสมัยก่อนอย่างเห็นได้ชัดเจน กล่าวคือ ตัวละครที่เป็นพระเอกนางเอกในเรื่องที่เราเคยอ่านสมัยก่อน มักจะต้องเป็นคนดีมีศีลธรรม เป็นผู้ที่คุณสมบัติเปรียบพร้อมไปด้วยความดีงามทั้งรูปร่างและจิตใจครบถ้วน ส่วนผู้ร้ายหรือตัวอิจฉานั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะตรงข้ามกัน คือมีแต่ความชั่วร้ายทุกด้าน ต่างจากวรรณกรรมนวนิยายสมัยปัจจุบันที่ตัวละครเอกของเรื่อง

กลับมีบุคลิกภาพที่มีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดีปนอยู่ด้วย การสร้างตัวละครที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับตัวละครในนวนิยายเรื่องอื่นๆ ของผู้แต่ง ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สร้างความรู้สึกผูกพันระหว่างผู้อ่านกับตัวละครที่เคยรู้จักจากการอ่านนวนิยายเรื่องที่ผ่านมาแล้ว ให้สามารถติดตามเรื่องราวของตัวละครนั้นต่อไปได้อีก วิธีการสร้างตัวละครโดยจำลองมาจากบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของบุคคล ที่ผู้แต่งเคยรู้จัก และสัมภาษณ์สมัยทำงานเป็นนักข่าว แล้วนำมาปรุงแต่งอีกครั้งในรูปแบบของนวนิยายร่วมสมัยนั้น มีความสอดคล้องกับคำบอกเล่าของตัวนักเขียนเองด้วย ที่เกริ่นนำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแรงบันดาลใจในการเขียนนวนิยายแต่ละเรื่อง ดังปรากฏในหน้าคำนำ “จากผู้เขียน” ในหนังสือนวนิยายหลายๆ เรื่องของกึ่งฉัตร ตัวอย่างเช่น นวนิยายเรื่อง “รหัสหัวใจ” กึ่งฉัตร (2553 : คำนำ) ได้เขียนเล่าพอสรุปได้ว่า ในช่วงสองปีที่ทำข่าวอยู่นั้น มีภาพข่าวและสีหน้าแววตาของคนในข่าวหลายชิ้นที่ติดตาฝังใจและชัดเจนราวกับเพิ่งพบเจอหรือสัมภาษณ์ไปเมื่อไม่นานมานี้ ทั้งๆ ที่จริงแล้ว เหตุการณ์เหล่านั้นได้ผ่านมาเป็นระยะเวลากว่าสิบปีแล้วก็ตาม ฉากเปิดเรื่องรหัสหัวใจ จึงคืออีกหนึ่งในความทรงจำที่เด่นชัดจากการทำข่าวของเด็กหญิงคนหนึ่งที่กำลังฉัตรเคยได้พบและสัมภาษณ์มาจริงๆ นอกจากนี้ยังปรากฏข้อความจากบทสัมภาษณ์นักเขียนซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย โดยได้มีการนำบทสัมภาษณ์ของกึ่งฉัตรเกี่ยวกับกลวิธีการกำหนดหรือสร้างบุคลิกภาพตัวละครในนวนิยายของท่านมานำเสนอไว้ สรุปใจความได้ว่า เมื่อเริ่มต้นเขียนใหม่ๆ กึ่งฉัตรมัก “ยืม” เอาจากคนรอบตัว เพื่อนฝูง คนรู้จัก เพราะมีตัวอย่างค่อนข้างชัดเจน ถ้าเกิดสถานการณ์อย่างนี้

เขาหรือเธอจะตัดสินใจอย่างไร แต่พอเขียนนานๆ ไปก็ต้องคิดและกำหนดเอาเองว่าตัวละครแบบใด ถึงจะทำให้เรื่องสนุกและน่าสนใจ

จากความโดดเด่นของการกำหนด โครงสร้างนวนิยายด้านตัวละครของ “กึ่งฉัตร” ดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นข้อยืนยันได้ระดับหนึ่งว่า กึ่งฉัตรเป็นนักประพันธ์รุ่นใหม่ที่มีกลวิธีการ สร้างบุคลิกภาพตัวละครให้มีลักษณะสมจริง ของมนุษย์ในสมัยปัจจุบัน โดยอ้างอิงจาก บุคลิกภาพของบุคคลรอบตัวที่รู้จัก ได้สัมภาษณ์ เจ้าของชีวิตนั้นจริงๆ ได้พบเห็นพฤติกรรม มาด้วยตนเองหรือจากคำบอกเล่าของบุคคล ที่ทราบข้อเท็จจริงของข้อมูลมาเป็นอย่างดี แม้ว่าระยะหลังๆ จะมีตัวละครบางตัวที่เกิดจาก จินตนาการของผู้เขียนเองบ้างก็ตาม แต่ผู้ที่นิยม อ่านนวนิยายของนักเขียนท่านนี้ก็คงปฏิเสธ ไม่ได้เช่นกันว่า ลักษณะพฤติกรรมของตัวละคร ที่ผู้เขียนกำหนดให้เป็นตัวตนของแต่ละเรื่องนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นบุคลิกภาพที่เราสามารถพบเห็น และมีอยู่ในตัวของมนุษย์ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและโลกปัจจุบันนี้จริงๆ ดังที่ตรีศลิป บุญขจร (2542 : 2) ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษามนุษย์จาก งานวรรณกรรมไว้ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาวรรณกรรมก็คือการศึกษาชีวิตมนุษย์ ทัศนะอันกว้างไกลของศิลปินย่อมทำให้ภาพชีวิต ในนวนิยายของเขาเป็นภาพวาดที่เป็นจริงยิ่งกว่า ตัวความจริงเอง”

2. เมื่อนำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ มาเป็นแนวในการพิจารณาหาสาเหตุ แห่งพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพเหล่านั้นแล้ว จึงพบว่า แนวคิดจิตวิเคราะห์ของเขาสามารถ อธิบายถึงที่มาของพฤติกรรมตัวละครได้อยู่ถึง 5 แนวคิด ได้แก่ ด้านจิตสำนึก โครงสร้าง บุคลิกภาพ สัญชาตญาณ ความหวาดกลัว อีโก้และกลวิธานป้องกันตัว โดยเฉพาะแนวคิด

ข้อสุดท้ายนี้มีผลทำให้ตัวละครเกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านบุคลิกภาพได้เด่นชัดมาก เป็นการแสดง พฤติกรรมให้ผู้อื่นยอมรับตน เพื่อต้องการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้อง กับผลงานการวิจัยของพีรพล เทพประสิทธิ์ (2545) ที่วิเคราะห์เกี่ยวกับกลวิธานที่ตัวละคร ใช้ในนวนิยายเรื่อง หลายชีวิต พบว่า ตัวละคร พยายามที่จะใช้กลวิธานป้องกันตัวต่างๆ ที่สามารถ พบเห็นได้ทั้งหมดในการดำเนินชีวิตปัจจุบัน ของคนเรา เพื่อลดความตึงเครียดที่เกิดขึ้น ภายในจิตใจทั้งสิ้นและแสดงออกมาในทิศทาง ที่สังคมยอมรับได้

อนึ่ง แม้แนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของซิกมันด์ ฟรอยด์ จะสามารถอธิบายสาเหตุ ของบุคลิกภาพตัวละครได้ แต่ก็ไม่สามารถ นำมาวิจารณ์สาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของ ตัวละครในนวนิยายกลุ่มตัวอย่างของกึ่งฉัตร ได้ครบทั้ง 6 แนวคิด เพราะจากผลของการศึกษา วิเคราะห์ พบว่า ยังมีแนวคิดด้านขั้นตอนการ พัฒนบุคลิกภาพอีกหนึ่งแนวคิด ที่ไม่ปรากฏ ชัดเจนเลย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเนื้อหาและ รายละเอียดของกรอบคิดทฤษฎียังไม่ครอบคลุม เรื่องราวในนวนิยายได้ทั้งหมด ดังที่ชลธิรา สัตยาวัฒนา (2513) ได้เคยสรุปไว้ในงานวิจัย เกี่ยวกับการนำวรรณคดีวิจารณ์แผนใหม่แบบ ตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย ซึ่งสรุปใจความ ได้ว่า บางครั้งเนื้อหาของบทวิจารณ์ก็อาจจะ ครอบคลุมวรรณกรรมไม่ได้ตลอดเรื่อง ทั้งนี้ เพราะจำกัดด้วยทฤษฎีที่บัญญัติไว้นั้นเอง อย่างไรก็ตามเมื่อแนวคิดจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ส่วนใหญ่ของซิกมันด์ ฟรอยด์ สามารถอธิบาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละคร ซึ่งได้ จำลองมาจากชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้ นวนิยายก็น่าจะให้ประโยชน์ต่อสังคมในด้านใด ด้านหนึ่งได้ด้วยเช่นกัน

3. วรรณกรรม จิตวิทยาและสังคมนั้นต่างก็มีลักษณะร่วมกันหลายประการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือนวนิยายเป็นวรรณกรรมที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับเรื่องราวของชีวิตมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันก็ได้สะท้อนภาพของสังคมในหลายๆ ด้านออกมา ส่วนจิตวิทยาทุกแขนงโดยเฉพาะจิตวิเคราะห์จะมุ่งเน้นการศึกษาบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสำคัญ ซึ่งมนุษย์ก็ถือว่าเป็นสมาชิกหน่วยหนึ่งของสังคมนั่นเอง เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบันนี้ บุคลิกภาพของมนุษย์ในสังคมจึงเริ่มซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย และย่อมส่งผลกระทบต่อทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ วรรณกรรมจึงเป็นสื่อที่ผู้เขียนใช้ถ่ายทอดประสบการณ์ ทศนะมุมมอง และเรื่องราวต่างๆ ในสังคมผ่านตัวละครในนวนิยายที่ตนเขียนออกมา โดย “กึ่งฉัตร” เป็นนักเขียนรุ่นใหม่อีกท่านหนึ่งซึ่งสามารถสะท้อนคุณค่าด้านต่างๆ ออกมาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ให้ผู้อ่านและนักวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรม ตลอดจนทั้งผู้ที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรม นำวิธีการวิเคราะห์วรรณกรรมไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2 นำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้เป็นข้อคิดในการวินิจฉัยพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์ด้วยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถปรับตัวและตั้งรับกับคนหรือเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.3 นำคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้รับจากวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาลักษณะโครงสร้างบุคลิกภาพตัวละคร และคุณค่าต่อสังคมในนวนิยายเรื่องอื่นๆ ของกึ่งฉัตร และของนักประพันธ์คนอื่นๆ อีก

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละครฝ่ายขัดแย้งในนวนิยายของกึ่งฉัตร ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของตัวละครเอกในนวนิยายของกึ่งฉัตร ตามแนวทฤษฎีของนักจิตวิทยาท่านอื่นๆ อีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กึ่งฉัตร. [นามแฝง]. **รหัสหัวใจ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อรุณ, 2553.

กิติกร มีทรัพย์. วิสิญฺ์ฉบับจิตวิเคราะหฺ. กรุงเทพฯ : ปราศณณพบัลลขซง, 2554.

ชลธิรา ลัตยาวัฒนา. การนำวรรณคดีวิจารณ์แผนใหม่แบบตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2513.

ตรีศิลป์ บุญจรร. นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นพมาศ อึ้งพระ (ธีรเวคิน). ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2551.

นักเขียนแห่งประเทศไทย, สมาคม. **รวมบทสัมภาษณ์นักเขียน**. www.thaiwriter.org/intv_kingchat.htm. 24 เมษายน 2556.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 4-6.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

พวงพยอม ชิดทอง. จิตวิทยาบุคลิกภาพและการปรับตัว. มปท., 2549.

พีรพล เทพประสิทธิ์. วิเคราะห์บุคลิกภาพตัวละครเอกตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในนวนิยายเรื่อง หลายชีวิต. ชลบุรี : ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

วิบูลย์วรรณ มุสิกะนุเคราะห์. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาวรรณกรรมปัจจุบัน. มปท., 2549.

สุภัทร สวัสดิรักษ์. บทบรรณาธิการ. **สกุลไทยรายสัปดาห์**, (2543) : 48.